

Ansvar för snöröjning i landets kommuner

En rapport från Villaägarnas Riksförbund

2016-02-16

Innehåll

Sammanfattande diskussion	3
Om undersökningen	4
Resultatet i korthet.....	4
Bakgrund.....	4
Resultat	4
Vem ansvarar för att trottoarerna snöröjs utmed småhusägarnas tomtgränser?	4
Vem ansvarar för att trottoarerna halkbekämpas utmed småhusens tomtgränser?	6
Utför kommunen så kallad norrlandsplogning?	7
När brukar kommunen snöröja trottoarerna utmed småhusägarnas tomtgränser?	8
När ska småhusägarna snöröja?	9

Bilaga 1 Enkätfrågor

Bilaga 2 Annan snönivå

Sammanfattande diskussion

Reglerna skiljer sig åt i landet om det är kommunen eller husägaren som bör snöröja och halkbekämpa kommunernas gångbanor.

Resonemangen kring varför husägaren ska bära detta ansvar handlar i huvudsak om att kommunen har begränsade resurser och att kommunen därför är tvungna att prioritera snöröjning och halkbekämpning av trafikleder, bussgator och trafikerade huvudgator istället för villakvarterens gångbanor.

Men det finns också flera skäl till att kommunen ska stå för snöröjningen och halkbekämpningen. Ett tungt vägande skäl handlar om invånarnas trafiksäkerhet. Bristande snöröjning och halkbekämpning innebär att gångtrafikanter tvingas ut på trafikerade gator med påföljande olycksrisk. Det är inte heller ovanligt att fotgängare halkar och slår sig på grund av dålig snöröjning och halkbekämpning. Troligtvis skulle många skador och mycket lidande aldrig behöva uppstå om kommunen ombesörjde snöröjningen och halkbekämpningen.

Det går också att ifrågasätta rimligheten i att låta husägare bära detta ansvar i det fall de hindras att utföra arbetet på grund av exempelvis ålder, sjukdom eller funktionshinder. Samma resonemang går att föra om de arbetsföra kommuninvånarna i den mening att de exempelvis måste prioritera sitt arbete eller att de helt enkelt är bortresta.

Ett annat skäl är att den enskilda husägaren kan bli skadeståndsskyldig om det sker en halkolycka, och inte minst att kommunen äger marken samt att gångbanorna nyttjas av allmänheten.

Slutsatser

Argumenten för att kommunen ska stå för snöröjningen och halkbekämpningen av kommunens gångbanor är fler och väger tyngre än dem som motiverar att husägarna ska bära detta ansvar. Kommunen kan av allt att döma utföra bättre och effektivare snöröjning och halkbekämpning än enskilda husägare.

Det går inte heller att bortse från den möjliga samhällsekonomiska vinst som kan tänkas ske när antalet olyckor minskar på gångbanorna. Minskade vårdinsatser och sjukskrivningar torde vara gynnsamt för samhället som helhet. Enligt en rapport från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är en av de främsta orsakerna till fotgängarolyckor dålig snöröjning och halkbekämpning¹. Likaså konstaterar Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) i en rapport från förra året (2015) följande.

” Att prioritera gång- och cykelbanor vid vinterväghållning verkar vara fördelaktigt både med avseende på skadereducering och med avseende på kostnader för vård och sjukskrivningar på grund av skador från halkolyckor²”.

¹ Rapport: Fotgängarolyckor, statistik och analys, Publ.nr MSB744 – September 2014.

² Rapport: Vintervädrets betydelse för att fotgängare skadas i singelolyckor, VTI rapport 868, 2015

Villaägarnas Riksförbund anser därför att det är olämpligt att kommuner lägger över ansvaret för att snöröja sina gångbanor på husägarna.

OM UNDERSÖKNINGEN

Resultatet bygger på en enkätundersökning som skickades ut till alla Sveriges kommuner under augusti tom december månad 2015. Totalt besvarade 220 av 290 kommuner enkäten som bifogas i slutet av denna rapport.

RESULTATET I KORTHET

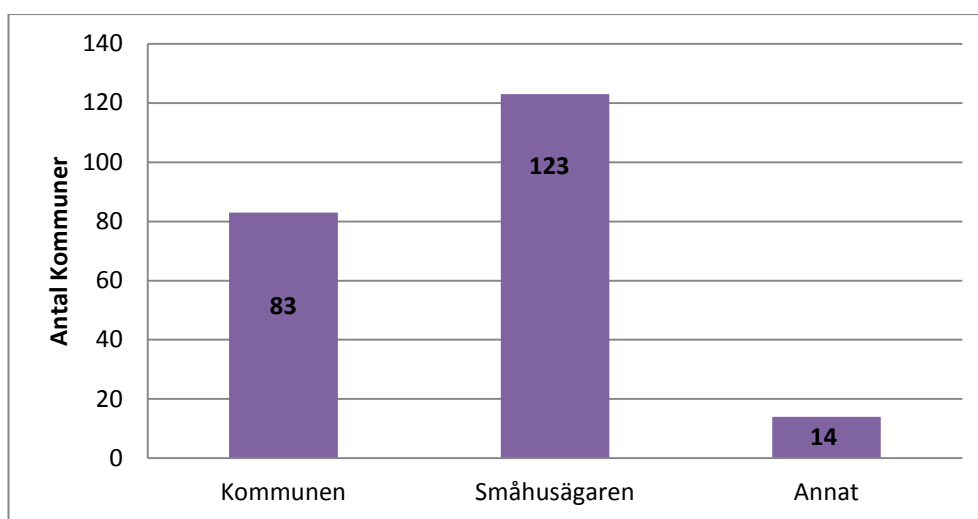
- I 6 av 10 kommuner får husägarna själva stå för snöröjningen och halkbekämpningen av de allmänna gångbanorna utmed tomtgränsen.
- I 6 av 10 kommuner utför kommunerna så kallad norrlandsplogning i hela eller i vissa delar av småhusområdena. Norrlandsplogning innebär att snön plogas upp på gångbanorna – det vill säga gångbanorna används som snöupplag.

Bakgrund

Kommunen har idag möjlighet att bestämma att viss vinterväghållning (snöröjning och halkbekämpning) ska föras över på fastighetsinnehavaren. Den möjligheten gäller för gångbana eller annat för gångtrafiken behövligt område utanför fastigheten.

RESULTAT

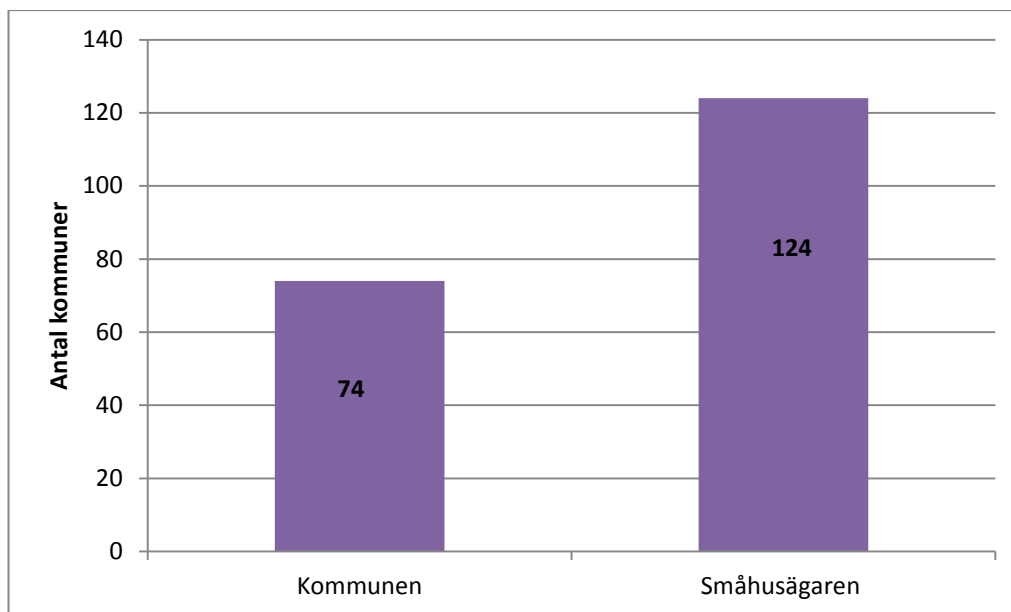
DEM ANSVARAR FÖR ATT TROTTOARERNA SNÖRÖJS UTMED SMÅHUSÄGARNAS TOMTGRÄNSER?

I 56 procent (123 av 220) av kommunerna är husägaren ansvarig för snöröjningen. 38 procent (83 av 220) av kommunerna sköter vinterväghållningen själva. 6

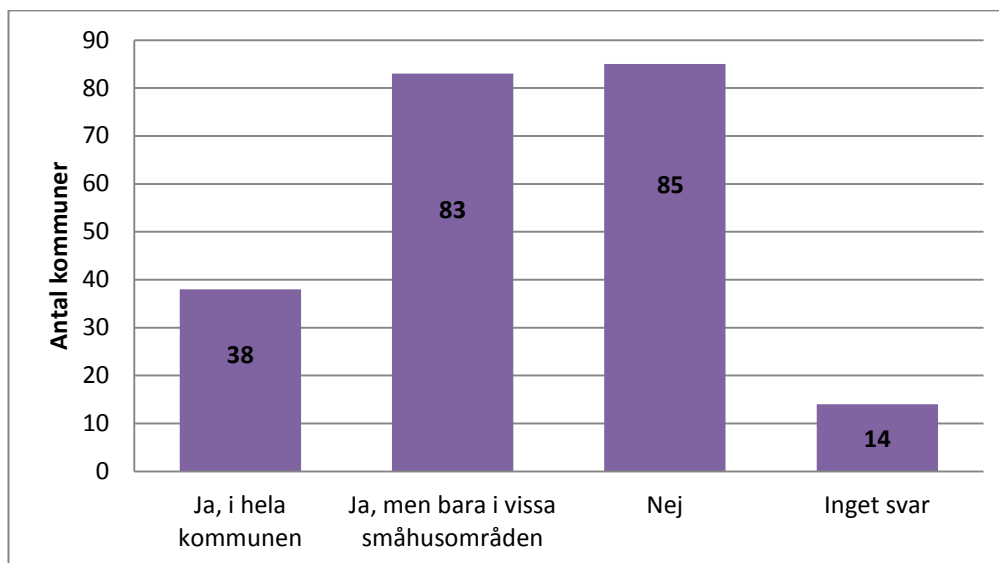
procent (14 av 220) av kommunerna har antingen inte kunnat lämna ett entydigt svar, eller så återtar kommunen ansvaret beroende på om kommunen plogar upp snö på gångbanan (så kallad norrlandsplogning).

DEM ANSVARAR FÖR ATT TROTTOARERNA HALKBEKÄMPAS UTMED SMÅHUSENS TOMTGRÄNSER?

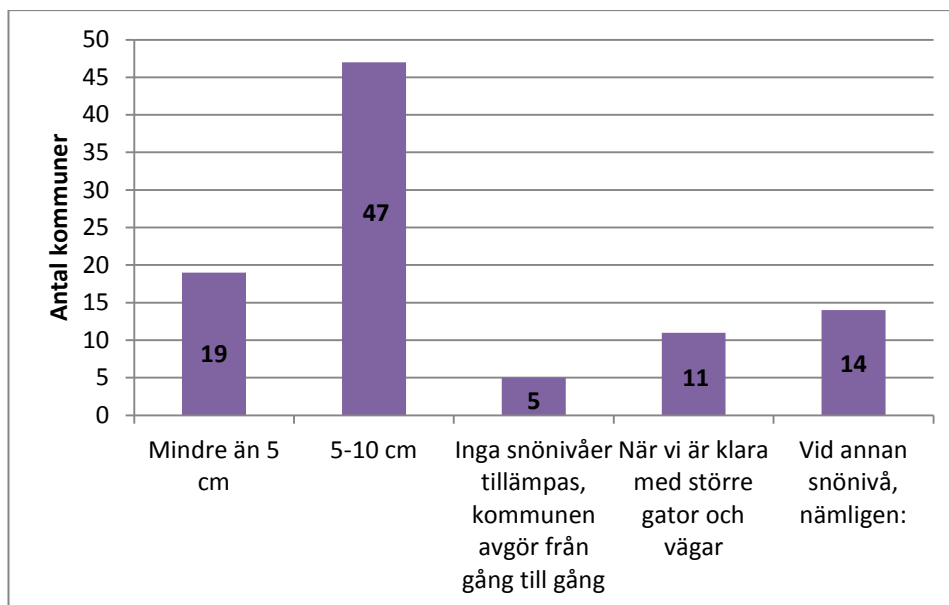
I 56 procent (124 av 220) av kommunerna är det husägaren som bär ansvaret att halkbekämpa gångbanan utmed tomtgränsen. I 34 (74 av 220) procent av kommunerna står kommunen själv för halkbekämpningen.

UTFÖR KOMMUNEN SÅ KALLAD NORRLANDSPLOGNING?

Norrlandsplogning innebär att snö plogas upp på gångbanan och blir liggande där, det vill säga att gångbanan nyttjas som ett snöupplag av kommunen. I 55 procent av kommunerna (121 av 220) utför kommunen så kallad norrlandsplogning i hela eller i vissa småhusområden. 39 procent (85 av 220) av kommunerna utför inte norrlandsplogning. 6 procent (14 av 220) av kommunerna har inte svarat på frågan.

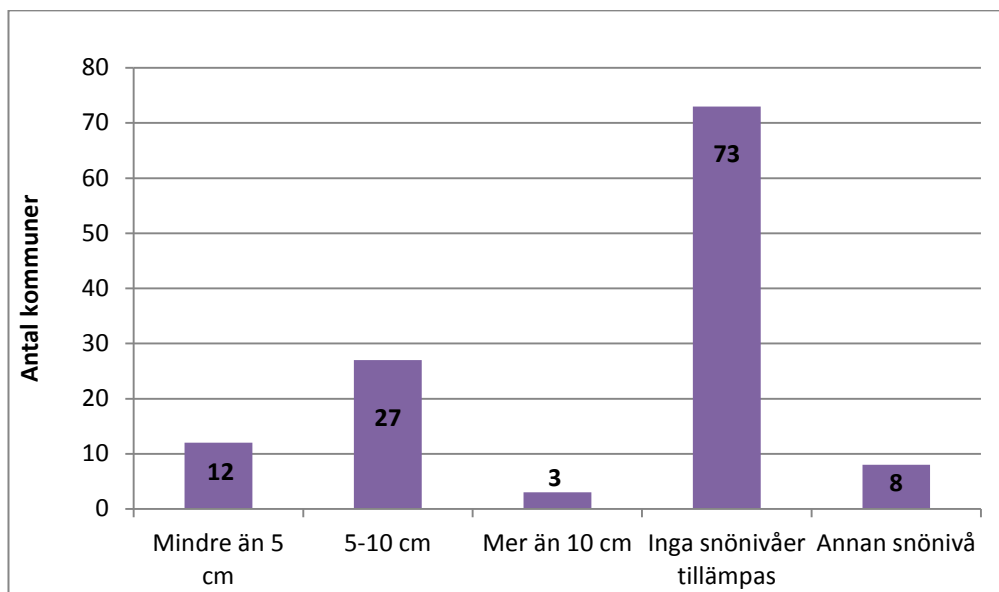
NÄR BRUKAR KOMMUNEN SNÖRÖJA TROTTOARERNA UTMED SMÅHUSÄGARNAS TOMTGRÄNSER?

Flest antal kommuner, 21 procent (47 av 220) brukar börja snöröja gångbanorna vid en snönivå mellan 5-10 centimeter. 9 procent av kommunerna (19 av 220) snöröjer i regel gångbanorna vid en snönivå mindre än 5 centimeter³. 5 procent av (11 av 220) kommunerna snöröjer när de är klara med större gator och vägar, och 2 procent (5 av 220) tillämpar inga nivåer utan avgör detta från gång till gång. 6 procent (14 av 220) av kommunerna har uppgett en annan snönivå (se bifogad bilaga).

³ Nivåerna gäller efter avslutat snöfall.

NÄR SKA SMÅHUSÄGARNA SNÖRÖJA?

En del kommuner har fastställt att husägarna är skyldiga att snöröja gångbanan utmed tomtgränsen vid en viss snönivå⁴. I andra kommuner har man ingen fastställd gräns, vilket är fallet i 33 procent (73 av 220) av kommunerna. I 5 procent av kommunerna (12 av 220) ska husägaren börja snöröja gångbanan vid mindre än 5 centimeter snö. I 12 procent (27 av 220) av kommunerna ska husägaren snöröja vid en nivå mellan 5-10 centimeter. I 1 procent (3 av 220) av kommunerna har man satt snönivån till mer än 10 cm, och i 4 procent av kommunerna är husägarna skyldiga vid en annan snönivå (se bifogad bilaga).

⁴ Nivåerna gäller efter avslutat snöfall.

Bilaga 1. Enkätfrågor

Kommun:

Vem ansvarar för att trottoarerna snöröjs utmed småhusägarnas tomtgränser?

- Kommunen
- Småhusägaren

Annat, nämligen:

När brukar kommunen snöröja trottoarerna utmed småhusägarnas tomtgränser?

(Efter avslutat snöfall)

- Mindre än 5 cm
- 5-10 cm
- Mer än 10 cm
- När vi är klara med större gator och vägar
- Inga snönivåer tillämpas, kommunen avgör från gång till gång
- Vid annan snönivå, nämligen:

När ska småhusägarna snöröja trottoarerna utmed sina tomtgränser?

(Efter avslutat snöfall)

- Mindre än 5 cm
- 5-10 cm
- Mer än 10 cm
- Inga snönivåer tillämpas
- Vid annan snönivå, nämligen:

Vem ansvarar för att trottoarerna halkbekämpas utmed småhusens tomtgränser?

- Kommunen
- Småhusägaren

Annat, nämligen:

Utför kommunen så kallad norrlandsplogning i småhusområden?**Norrlandsplogning innebär att snön på gatorna plogas upp på trottoarerna och lämnas kvar där.**

- Ja, i hela kommunen
- Ja, men bara i vissa småhusområden
- Nej

Kommentar (frivilligt)

KontaktuppgifterNamn Epost Telefon

Bilaga 2. Annan snönivå

	När brukar kommunen snöröja trottoarerna utmed småhusägarnas tomtgränser? (Efter avslutat snöfall)	När ska småhusägarna snöröja trottoarerna utmed sina tomtgränser? (Efter avslutat snöfall)
Torsås	2 cm	
Bollnäs	det beror på vilken gata som angränsar till småhusägarens tomtgräns	
Skinnskattebergs kommun	3-5 cm beroende på område	
Eslöv		Snarast
Kristianstad		Skall hållas halk och snöfri
Arvika		Ingen nivå angiven
Arboga		Ingen nivå bestämd men lämpligt efter att gatan blivit röjd
Sollentuna Kommun	Vid 5 cm. Men Torg och bussgator priorieras först.	
Övertorneå	5 cm	
Tibro		endast framför postlåda och sopkärl
Hultsfred	Endast 1 trottoar hålls öppen alt. ingen i villaområden.	
Alvesta	De trottoarer som snöröjs i Alvesta är de prioriterade gång och cykelvägarna, dvs inte alla trottoarer snöröjs. Och på dom som snöröjs har vi en startgräns på 4 cm snö.	
Eskilstuna		fastighetsägaren när kommunen inte använder de som snöupplag
Storuman kommun		6 cm
Kalix kommun	5 cm	
Svedala kommun	vi röjer ej tillsmåhusägare	
Mullsjö kommun	Trottoarer i villakvarter används till att lägga snö på	
Klippans		Snarast avlägsna snö som r till olägenhet för gångtrafik
Habo kommun		Det är inte sagt